

Заетост и отработени човекочасове

Източници на информация при подготовката на данните за заетостта са резултатите от статистическите изследвания от страна на търсенето и предлагането на работна сила. Данните от годишното наблюдение на предприятията и другите институционални единици за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд се използват за оценка на наетите лица работещи по трудов договор, работещите собственици. Изследването на работната сила е източник на информация за оценка на контингента от самонаети лица, лица работещи по граждански договор и работещите без договор. Резултатите от преброяването на земеделските стопанства, което се провежда от Министерство на земеделието и продоволствието се използват, като източник на информация за оценка на самонаетите лица в селското стопанство.

Данните за заетите лица се основават на концепцията за резидентност на институционалната единица – работодател.

Те могат да се различават от получените резултати от конкретните статистически изследвания. При сравняване на данните от изследването на работната сила е необходимо да се имат предвид следните методологически особености по отношение на съдържанието: лица на срочна военна служба – те са част от заетите по дефиниция на ЕСС 2010, но не се включват в данните от изследването на работната сила; резиденти работещи в чужбина – включени са в изследването на работната сила, но не участват в състава на заетите по дефиниция на националните икономически сметки; нерезиденти, наети в производствени единици на националната икономика – включени са в състава на заетите по дефиниция на националните сметки, но не се наблюдават с изследването на работната сила, работещите на възраст над приетите граници с изследването на работната сила.

Основни дефиниции

Заетите лица включват наетите и самонаетите лица, ангажирани в дадена производствена дейност, попадаща в производствените граници на системата.

Наети лица – лицата работещи за дадена институционална единица резидент и получавайки възнаграждение за вложения труд. В наетите лица се включват следните категории:

- лица ангажирани от работодател по силата на договор за заетост;
- чиновници и други държавни служители, чиито срокове и условия за наемане са определени и установени с държавен закон;
- въоръжени сили, състоящи се от лицата, постъпили на краткосрочна или дългосрочна служба, наборници (включително наборниците, работещи за граждански цели)
- собственици на корпорации, ако те работят в тях;
- студенти, имащи официално споразумение по силата на което те отдават част от своя труд като вложен в производствения процес на дадено предприятие в замяна на възнаграждение и (или) образователни услуги;
- надомни работници, ако е налице изрично споразумение, че надомният работник получава възнаграждение на база извършена работа;
- работници инвалиди при наличие на официална или не връзка между работодател и наето лице;
- лицата наети от агенциите за временна заетост;
- лицата, които временно отсъстват от работа при условие, че са официално обвързани с работно място и получават надница или работна заплата, уверение за връщане на работа след края на непредвидено обстоятелство или споразумение за дата на завръщане;

Самонаети лица – лицата, които са еднолични собственици или съсобственици на некорпорирани предприятия в които те работят. Самонаетите лица се класифицират като такива, ако не се считат за наети. Като самонаети лица се третираат следните категории:

- неплатени семейни работници, включително тези работещи в некорпорирани предприятия и ангажирани напълно или частично в производствения процес;
- надомни работници, чиито доход е функция от стойността на продукцията от даден производствен процес, за който те са отговорни;
- лицата заети в предприятие ангажирано с производство изцяло за тяхно крайно потребление;